

Základy práva

4. Přednáška

Mgr. Ing. Jiří Tobíšek

VĚCI A JEJICH ROZDĚLENÍ

§ 489

Věc v právním smyslu (dále jen „věc“) je vše, co je rozdílné od osoby a slouží potřebě lidí.

§ 490

Věc určená k obecnému užívání je veřejný statek.

§ 491

(1) **Plod** je to, co věc pravidelně poskytuje ze své přirozené povahy, jak je dáno jejím obvyklým účelovým určením a přiměřeně k němu, ať s přičiněním člověka nebo bez něho.

(2) **Užitky** jsou to, co věc pravidelně poskytuje ze své právní povahy.

§ 492

- (1) Hodnota věci, lze-li ji vyjádřit v penězích, je její **cena**.
Cena věci se určí jako cena obvyklá, ledaže je něco jiného ujednáno nebo stanoveno zákonem.
- (2) Mimořádná cena věci se stanoví, má-li se její hodnota nahradit, s přihlédnutím ke zvláštním poměrům nebo ke zvláštní oblibě vyvolané náhodnými vlastnostmi věci.

§ 493

Lidské tělo ani jeho části, třebaže byly od těla odděleny, nejsou věci.

§ 494

Živé zvíře má zvláštní význam a hodnotu již jako smysly nadaný živý tvor. **Živé zvíře není věcí** a ustanovení o věcech se na živé zvíře použijí obdobně jen v rozsahu, ve kterém to neodporuje jeho povaze.

VĚCI A JEJICH ROZDĚLENÍ

§ 495

Souhrn všeho, co osobě patří, tvoří její **majetek**.

Jmění osoby tvoří souhrn jejího **majetku** a jejích **dluhů**.

§ 496

Věci hmotné a nehmotné

- (1) Hmotná věc je ovladatelná část vnějšího světa, která má povahu samostatného předmětu.
- (2) Nehmotné věci jsou práva, jejichž povaha to připouští, a jiné věci bez hmotné podstaty.

§ 497

Ovladatelné přírodní síly

Na ovladatelné přírodní síly, se kterými se obchoduje, se použijí přiměřeně ustanovení o věcech hmotných.

VĚCI A JEJICH ROZDĚLENÍ

§ 498

Nemovité a movité věci

- (1) **Nemovité věci jsou pozemky a podzemní stavby** se samostatným účelovým určením, jakož i věcná práva k nim, a práva, která za nemovité věci prohlásí zákon. Stanoví-li jiný právní předpis, že určitá věc není součástí pozemku, a nelze-li takovou věc přenést z místa na místo bez porušení její podstaty, je i tato věc nemovitá.
- (2) Veškeré další věci, ať je jejich podstata hmotná nebo nehmotná, **jsou movité**.

§ 499

Zastupitelná věc

Movitá věc, která může být nahrazena jinou věcí téhož druhu, je zastupitelná; ostatní věci jsou nezastupitelné.

V pochybnostech se případ posoudí podle zvyklostí.

§ 500

Zuživatelná věc

Movitá věc, jejíž běžné použití spočívá v jejím spotřebování, zpracování nebo zcizení, je zuživatelná; zuživatelné jsou i ty movité věci, které náleží ke skladu nebo k jinému souboru, pokud jejich běžné užití spočívá v tom, že jsou prodávány jednotlivě. Ostatní věci jsou nezuživatelné.

§ 501

Hromadná věc

Soubor jednotlivých věcí náležejících téže osobě, považovaný za jeden předmět a jako takový nesoucí společné označení, pokládá se za celek a tvoří hromadnou věc.

§ 502

Obchodní závod

Obchodní závod (dále jen „závod“) je organizovaný soubor jmění, který podnikatel vytvořil a který z jeho vůle slouží k provozování jeho činnosti. Má se za to, že závod tvoří vše, co zpravidla slouží k jeho provozu.

§ 503

Pobočka

- (1) Pobočka je taková část závodu, která vykazuje hospodářskou a funkční samostatnost a o které podnikatel rozhodl, že bude pobočkou.
- (2) Je-li pobočka zapsána do obchodního rejstříku, jedná se o odštěpný závod; to platí i o jiné organizační složce, pokud o ní jiný právní předpis stanoví, že se zapíše do obchodního rejstříku.

Obchodní tajemství tvoří konkurenčně významné, určitelné, ocenitelné a v příslušných obchodních kruzích běžně nedostupné skutečnosti, které souvisejí se závodem a jejichž vlastník zajišťuje ve svém zájmu odpovídajícím způsobem jejich utajení.

Součást věci

§ 505

Součást věci je vše, co k ní podle její povahy náleží a co nemůže být od věci odděleno, aniž se tím věc znehodnotí.

§ 506

- (1) **Součástí pozemku** je prostor nad povrchem i pod povrchem, stavby zřízené na pozemku a jiná zařízení (dále jen „stavba“) s výjimkou staveb dočasných, včetně toho, co je zapuštěno v pozemku nebo upevněno ve zdech.
- (2) **Není-li podzemní stavba nemovitou věcí, je součástí pozemku, i když zasahuje pod jiný pozemek.**

§ 507

Součástí pozemku je rostlinstvo na něm vzešlé.

§ 509

Inženýrské sítě, zejména vodovody, kanalizace nebo energetické či jiné vedení, nejsou součástí pozemku.

Má se za to, že součástí inženýrských sítí jsou i stavby a technická zařízení, která s nimi provozně souvisí.

Příslušenství věci

§ 510

- (1) **Příslušenství věci** je vedlejší věc vlastníka u věci hlavní, je-li účelem vedlejší věci, aby se jí trvale užívalo společně s hlavní věcí v rámci jejich hospodářského určení. Byla-li vedlejší věc od hlavní věci přechodně odloučena, nepřestává být příslušenstvím.
- (2) Má se za to, že se právní jednání a práva i povinnosti týkající se hlavní věci týkají i jejího příslušenství.

Součást věci a příslušenství věci

§ 512

Je-li stavba součástí pozemku, jsou vedlejší věci vlastníka u stavby příslušenstvím pozemku, je-li jejich účelem, aby se jich se stavbou nebo pozemkem v rámci jejich hospodářského účelu trvale užívalo.

§ 513

Příslušenstvím pohledávky jsou úroky, úroky z prodlení a náklady spojené s jejím uplatněním.

§ 514

Cenný papír je listina, se kterou je **právo spojeno** takovým způsobem, že je po vydání cenného papíru nelze bez této listiny uplatnit ani převést.

§ 516

Zastupitelné cenné papíry

- (1) Cenné papíry téhož druhu vydané **týmž emitentem** v téže formě, z nichž vznikají stejná práva, jsou zastupitelné.
- (2) Podpis emitenta na zastupitelném cenném papíru může být nahrazen jeho otiskem, pokud jsou na listině současně použity ochranné prvky proti jejímu padělání nebo pozměnění.

§ 518

Forma cenného papíru

- (1) Cenný papír může mít formu cenného papíru na doručitele, na řad, nebo na jméno.
- (2) Obsahuje-li cenný papír jméno oprávněné osoby, má se za to, že se jedná o cenný papír na řad. Neobsahuje-li cenný papír jméno oprávněné osoby, platí, že se jedná o cenný papír na doručitele.

§ 519

Emise cenného papíru

- (1) Datum emise cenného papíru označuje den, kdy může dojít k vydání cenného papíru prvním nabyvateli. Není-li stanoveno jinak, určí datum emise cenného papíru emitent.
- (2) Emisní podmínky vymezují práva a povinnosti emitenta a vlastníků cenných papírů, jakož i podrobnější údaje o emisi.

Cenný papír - Obecná ustanovení

§ 520

Vydání cenného papíru

- (1) Cenný papír je **vydán dnem**, kdy splňuje náležitosti stanovené pro něj zákonem nebo jiným právním předpisem a kdy se **stanoveným způsobem stane majetkem prvního nabyvatele**.
- (2) **Peněžní částka**, za kterou emitent cenný papír vydává, je **emisní kurs cenného papíru**.

§ 523

Kupón

(1) Je-li s cenným papírem spojeno **právo na výnos**, lze pro uplatnění tohoto práva **vydat kupón jako cenný papír na doručitele**; kupóny se vydávají v kupónovém archu.

Je-li součástí kupónového archu **talón**, vyplývá z něho právo na vydání nového kupónového archu; talón však není cenným papírem.

Cenný papír

§ 524

Hromadná listina

(1) Zastupitelné cenné papíry lze nahradit hromadnou listinou.

Pro emisi a vydání hromadné listiny platí stejné podmínky jako pro vydání jednotlivého cenného papíru. Hromadná listina obsahuje alespoň ty náležitosti, které zákon stanoví pro jednotlivý cenný papír včetně jeho čísla.

(2) Vlastník hromadné listiny má právo na její výměnu za jednotlivé cenné papíry; určí-li emitent podmínky pro její výměnu, pak při splnění těchto podmínek.

(3) Práva z hromadné listiny nelze převodem dělit na podíly. To neplatí, pokud došlo k imobilizaci cenného papíru při jeho hromadné úschově; v tom případě musí takový podíl odpovídat jednotlivým cenným papírům, které jsou hromadnou listinou nahrazovány.

Zaknihované cenné papíry

§ 525

Zaknihovaný cenný papír

(1) Je-li cenný papír nahrazen zápisem do příslušné evidence a nelze-li jej převést jinak než změnou zápisu v této evidenci, jedná se o zaknihovaný cenný papír.

Zaknihované cenné papíry jsou zastupitelné, pokud byly vydány tímž emitentem a pokud z nich vznikají stejná práva.

(2) Ustanovení o cenných papírech se použijí i na zaknihované cenné papíry, ledaže to vylučuje jejich povaha, tento zákon nebo jiný právní předpis.

§ 526

Evidence zaknihovaných cenných papírů

Evidence zaknihovaných cenných papírů se vede na **majetkových účtech**; jimi jsou **účet vlastníka nebo účet zákazníků**.

§ 527

Účet vlastníka

- (1) Na účtu vlastníka jsou evidovány zaknihované cenné papíry toho, pro něhož byl účet zřízen.
- (2) Má se za to, že vlastníkem zaknihovaného cenného papíru je osoba, na jejímž účtu vlastníka je zaknihovaný cenný papír evidován.

§ 528

Účet zákazníků

- (1) Na účtu zákazníků jsou evidovány zaknihované cenné papíry osob, které zaknihovaný cenný papír svěřily tomu, pro něhož byl účet zákazníků zřízen.
- (2) Ten, pro koho byl účet zákazníků zřízen, **není vlastníkem zaknihovaných cenných papírů** evidovaných na tomto účtu.

Živnostenský zákon

Živnostenský zákon

455/1991 Sb. – ZÁKON o živnostenském podnikání

Příloha 1 - ŽIVNOSTI ŘEMESLNÉ

Příloha 2 - ŽIVNOSTI VÁZANÉ

Příloha 3 - KONCESOVANÉ ŽIVNOSTI

Příloha 4 - ŽIVNOST VOLNÁ

Příloha 5 - Seznam živností,

jejichž výkon je podnikatel povinen zajistit pouze fyzickými osobami splňujícími odbornou způsobilost, a odborné způsobilosti pro výkon těchto činností

Živnostenský zákon

§ 1 Tento zákon upravuje podmínky živnostenského podnikání (dále jen "živnost") a kontrolu nad jejich dodržováním.

Živnost

§ 2 Živností je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem.

Živnost

§ 3

(1) Živností **není**:

- a) provozování činnosti vyhrazené zákonem státu nebo určené právnické osobě,
- b) využívání výsledků duševní tvůrčí činnosti, chráněných zvláštními zákony, jejich původci nebo autory,
- c) výkon kolektivní správy práva autorského a práv souvisejících s právem autorským podle zvláštního právního předpisu,
- d) restaurování kulturních památek nebo jejich částí, které jsou díly výtvarných umění nebo uměleckořemeslnými pracemi,
- e) provádění archeologických výzkumů.

§ 3

(2) Živností dále **není v rozsahu zvláštních zákonů** činnost fyzických osob:

- a) lékařů, zubních lékařů a farmaceutů, nelékařských zdravotnických pracovníků při poskytování zdravotních služeb a přírodních léčitelů,
- b) veterinárních lékařů, dalších veterinárních pracovníků včetně pracovníků veterinární asanace a osob vykonávajících odborné práce při šlechtitelské a plemenářské činnosti v chovu hospodářských zvířat,
- c) advokátů, notářů a patentových zástupců a soudních exekutorů,
- d) znalců a tlumočnicků,
- e) auditorů a daňových poradců,

...

Subjekty oprávněné provozovat živnost

§ 5

- (1) Živnost může provozovat fyzická nebo právnická osoba, splní-li podmínky stanovené tímto zákonem; státní povolení k provozování živnosti ("koncese") se vyžaduje jen v případech vymezených tímto zákonem.
- (2) Fyzická osoba, která nemá bydliště na území České republiky, nebo právnická osoba, která nemá sídlo na území České republiky (dále jen „zahraniční osoba“), může na území České republiky provozovat živnost za stejných podmínek a ve stejném rozsahu jako česká osoba, pokud z tohoto nebo zvláštního zákona nevyplývá něco jiného.

Všeobecné podmínky provozování živnosti

§ 6

- (1) Všeobecnými podmínkami provozování živnosti fyzickými osobami, pokud tento zákon nestanoví jinak, jsou
 - a) **plná svéprávnost**, kterou lze nahradit přivolením soudu k souhlasu zákonného zástupce nezletilého k samostatnému provozování podnikatelské činnosti, a
 - b) **bezúhonnost**.
- (2) Za bezúhonnou se pro účely tohoto zákona nepovažuje osoba, která byla pravomocně odsouzena pro trestný čin **spáchaný úmyslně**, jestliže byl tento **trestný čin spáchán v souvislosti** s podnikáním, anebo s předmětem podnikání, o který žádá nebo který ohlašuje, pokud se na ni nehledí, jako by nebyla odsouzena.

Zvláštní podmínky provozování živnosti

§ 7

- (1) **Zvláštními podmínkami** provozování živnosti jsou odborná nebo jiná způsobilost, pokud je tento zákon nebo zvláštní předpisy vyžadují.
- (5) Odbornou způsobilost může občan České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie prokázat též doklady o odborné kvalifikaci, které osvědčují, že předmětnou činnost vykonával v jiném členském státě Evropské unie

Překážky provozování živnosti

§ 8

- (1) Živnost nemůže provozovat fyzická nebo právnická osoba, na jejíž majetek byl prohlášen konkurs, ode dne
- a) prodeje závodu jedinou smlouvou v rámci zpeněžení majetkové podstaty
 - b) nabytí právní moci rozhodnutí, kterým soud ukončil provozování závodu nebo ode dne určeného v tomto rozhodnutí jako den ukončení provozování závodu.

Překážky provozování živnosti

§ 8

- (2) Živnost nemůže provozovat fyzická nebo právnická osoba, a to po dobu 3 let od právní moci rozhodnutí o zamítnutí insolvenčního návrhu proto, že majetek dlužníka nebude postačovat k úhradě nákladů insolvenčního řízení. Živnost dále nemůže provozovat fyzická nebo právnická osoba, a to po dobu 3 let od právní moci rozhodnutí o zrušení konkursu proto, že majetek dlužníka je zcela nepostačující pro uspokojení věřitelů.
- (3) Jestliže soud v insolvenčním řízení nařídil předběžné opatření, jímž fyzickou nebo právnickou osobu, jejíž úpadek nebo hrozící úpadek se v tomto řízení řeší, omezil v nakládání s majetkovou podstatou,

Překážky provozování živnosti

§ 8

- (5) Fyzická nebo právnická osoba, které byl soudem nebo správním orgánem uložen trest nebo sankce zákazu činnosti týkající se provozování živnosti v oboru nebo příbuzném oboru, nemůže po dobu trvání tohoto zákazu tuto živnost provozovat.

Jedná-li se o živnost volnou, nemůže tato osoba provozovat činnost v rámci živnosti volné, na kterou se vztahuje trest nebo sankce zákazu činnosti, a to po dobu trvání tohoto zákazu; provozování ostatních činností v rámci živnosti volné zůstává nedotčeno.

- (6) Živnost nemůže provozovat

a) fyzická nebo právnická osoba, které bylo zrušeno živnostenské oprávnění podle § 58 odst. 2 nebo 3,

Živnostenské oprávnění

§ 9

Živnosti jsou:

- a) ohlašovací, které při splnění stanovených podmínek smějí být provozovány na základě ohlášení,
- b) koncesované, které smějí být provozovány na základě koncese.

§ 10

- (1) Oprávnění provozovat živnost (dále jen "živnostenské oprávnění") právnickým osobám již zapsaným do obchodního rejstříku, právnickým osobám, které se do obchodního rejstříku nezapisují, a fyzickým osobám:
 - a) u ohlašovacích živností dnem ohlášení;
 - b) u koncesovaných živností dnem nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese.

Živnostenské oprávnění

(3) Podnikatel **prokazuje své živnostenské oprávnění**

- a) výpisem ze živnostenského rejstříku
- b) do vydání výpisu **stejnopisem ohlášení** s prokázaným doručením živnostenskému úřadu, a to i prostřednictvím kontaktního místa veřejné správy nebo pravomocným rozhodnutím o udělení koncese.

(4) Živnostenský úřad potvrdí splnění podmínek pro provozování živnosti vydáním výpisu zakladatelům, je-li prokázáno, že právnická osoba byla založena.

(5) Osobám uvedeným v odstavci 4 vzniká živnostenské oprávnění **dnem jejich zápisu do obchodního rejstříku.**

Nepodají-li návrh na zápis ve lhůtě 90 dnů ode dne doručení výpisu nebo není-li návrhu vyhověno, rozhodne živnostenský úřad o tom, že ohlašovatel podmínky pro vznik živnostenského oprávnění nesplnil;

Děkuji za pozornost.

